

Logopedie

Logopedie is de behandeling van problemen in de mondelinge, schriftelijke of niet verbale communicatie. Logopedie helpt als er stoornissen zijn op het gebied van: taal (formuleren, begrijpen), spreken, stemgeving, gehoor en slikken.

De logopedist helpt met het voorkomen en behandelen van deze stoornissen en helpt met het zoeken naar en aanleren van alternatieve manieren van communiceren. De logopedist geeft ook advies, voorlichting en begeleidt familie of verzorger(s).

Bij het intakegesprek wordt er kennisgemaakt en worden er gegevens verzameld zoals:

- de manier van spreken voor de ziekte of het ongeval
- wat wil de klant graag weer kunnen
- hoe verloopt de communicatie met de omgeving sinds het ongeval of de ziekte
- hoe gaat het slikken
- kan de klant zich volledig uiten
- begrijpt de klant alles wat er gezegd wordt

Na de intake wordt er meestal een onderzoek gedaan naar de capaciteiten van de klant. Het resultaat hiervan is het uitgangspunt voor het niveau waarop de logopedist begint. Aan de hand van de hulpvraag en het resultaat van de onderzoek(en) wordt er een therapieplan gemaakt.

Voor wie is logopedie bedoeld?

Logopedie is bedoeld voor mensen met:

- Afasie
- een articulatiestoornis (dysartrie, rheuma, ziekte van Huntington, Parkinson, aangezichtsverlammingen, verbale apraxie)

- stemproblemen (Parkinson. Chorea van Huntington)
- een gehoorstoornis
- slikproblemen (aangezichtsverlammingen, slokdarmkanker)

Afasie

Afasie is een taalstoornis die ontstaat door een beschadiging in de hersenen. Dit wordt meestal veroorzaakt door een hersenbloeding, een tumor of een ongeval. Hierdoor kan alles wat met taal te maken heeft verstoord zijn. De mate waarin deze gebieden van taal verstoord zijn, hangt af van de plek in de hersenen waar de beschadiging is opgetreden.

Articulatiestoornis

Bij een articulatiestoornis zijn er problemen met de spieren of met de aansturing van de spieren in de mond en/of het mondgebied. De belangrijkste punten waar een logopedist aan werkt bij bovenstaande stoornissen zijn: adembeheersing, stemtraining en trainen van de gezichtsspieren.

Bij de *ziekte van Parkinson* is er vaak sprake van een maskergelaat. De spieren in het gezicht zijn dan vrij strak, waardoor het moeilijker wordt om ze te bewegen. Als gevolg hiervan wordt het dus ook moeilijker om goede articulatiebewegingen met de mond te maken.

Een kenmerk van de *ziekte van Huntington* zijn onwillekeurige en nukkige bewegingen. Er is sprake van 'overbeweeglijkheid'. De spraak wordt hierdoor aarzelend en schokkend.

Een *dysartrie* is een spraakstoornis waarbij de werking van één of meer spieren, die bij het spreken betrokken zijn, verstoord zijn. Men kan de woorden en zinnen wel vinden, maar ze worden niet goed uitgesproken.

Een *verbale apraxie* is een stoornis in het 'programmeren' (het in de goede stand zetten) van de spraakspieren voor het vormen van klanken en in het 'programmeren' van de achtereenvolgende spierbewegingen voor de juiste productie van woorden. De stoornis zit dus niet in de uitvoering, maar in het programmeren. Woorden en zinnen daarom anders uitgesproken dan bedoeld wordt.

Stemproblemen

Stemproblemen kunnen ontstaan na een ziekte of door een operatieve ingreep. Er kan sprake zijn van stemverlies, onvoldoende ademsteun, heesheid en krachtvermindering in de spraakspieren.

Als er sprake is van een progressieve ziekte, wordt er gekeken naar mogelijkheden voor alternatieve communicatie. De logopediste leert de klant en zijn omgeving om in een vroeg stadium met alternatieven te werken.

Gehoorstoornis

De logopedist zorgt voor begeleiding bij het omgaan met gehoorapparaten. Verder geeft de logopedist advies voor een zo optimaal mogelijke communicatie. Behalve technische hulpmiddelen kunnen andere manieren van communiceren ook een oplossing bieden. Zo kan er bijvoorbeeld gewerkt worden aan spraakafzien (het 'leren lezen' van de mond). Ook kan een fotoboek gemaakt worden waarin belangrijke gespreksonderwerpen staan afgebeeld, die aangewezen kunnen worden.

Slikproblemen

Problemen die zich kunnen voordoen bij mensen met een hersenaandoening of een spierziekte zijn:

- Verslikken
- iets moeilijk kunnen doorslikken
- niet goed kunnen voelen of de mond leeg is
- de mond niet goed leeg kunnen maken
- het niet goed kunnen ophoesten.

De logopedist observeert eerst het eet- en drinkgedrag. Zo wordt bekeken in welke fase van het eten of drinken problemen ontstaan. De logopedist geeft advies die het eten en drinken vergemakkelijken.